YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä marraskuuta 2001 *

Asiassa C-49/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään E. Traversa ja N. Yerrell, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään U. Leanza, avustajanaan avvocato dello Stato D. Del Gaizo, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun direktiivin 89/391/ETY (EYVL L 183, s. 1) 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 7 artiklan 3, 5 ja 8 kohdan mukaisia velvoitteitaan,

— koska se on jättänyt säätämättä, että työnantajan on selvitettävä kaikki työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen työpaikalla kohdistuvat vaarat,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

— koska se on jättänyt työnantajan päätettäväksi, käyttääkö se ulkopuolisia suojelu- ja ehkäisypalveluja, kun yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä,

— koska se ei ole määrittänyt niitä kykyjä ja taitoja, joita työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen liittyvistä työsuojelu- ja ehkäisytoiminnoista vastaavilta henkilöiltä vaaditaan,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja S. von Bahr, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä (esittelevä tuomari) sekä tuomarit D. A. O. Edward, A. La Pergola, L. Sevón ja M. Wathelet,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 31.5.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on 16.2.2000 jättämällään kannekirjelmällä nostanut EY 226 artiklaan perustuvan kanteen, jossa se vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun direktiivin 89/391/ETY (EYVL L 183, s. 1; jäljempänä direktiivi) 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 7 artiklan 3, 5 ja 8 kohdan mukaisia velvoitteitaan,

— koska se on jättänyt säätämättä, että työnantajan on selvitettävä kaikki työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen työpaikalla kohdistuvat vaarat,

— koska se on jättänyt työnantajan päätettäväksi, käyttääkö se ulkopuolisia suojelu- ja ehkäisypalveluja, kun yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä, ja

— koska se ei ole määrittänyt niitä kykyjä ja taitoja, joita työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen liittyvistä työsuojelu- ja ehkäisytoiminnoista vastaavilta henkilöiltä vaaditaan.

Yhteisön lainsäädäntö

2 Direktiivin 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetään, että työnantajalla on, "huomioon ottaen yrityksen tai laitoksen toiminnan luonne", velvollisuus selvittää "työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen kohdistuvat, muun muassa työvälineiden valinnasta, käytetyistä kemiallisista aineista tai valmisteista sekä työpaikkojen varustelusta johtuvat vaarat".

3 Direktiivin 7 artikla on otsikoitu "suojelun ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestäminen" ja sen 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Työnantajan on, tämän rajoittamatta 5 ja 6 artiklan mukaisten velvollisuuksien täyttämistä, nimettävä yksi tai useampi työntekijä huolehtimaan yrityksessä tai laitoksessa tehtävistä, jotka liittyvät työssä esiintyviltä vaaroilta suojelemiseen ja niiden ehkäisyyn.

— —

3. Jos mainittuja suojelu- ja ehkäisytoimenpiteitä ei voida järjestää silloin, kun yrityksessä tai laitoksessa ei ole siihen pätevää henkilöstöä, on työnantajan ostettava päteviä ulkopuolisia palveluja tai palkattava päteviä ulkopuolisia henkilöitä."

4 Direktiivin 7 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kaikissa tapauksissa on:

— vastuuhenkilöiksi nimetyillä työntekijöillä oltava tarvittavat kyvyt ja välineet,

— ulkopuolisilla avustavilla palveluyrityksillä ja henkilöillä oltava tarvittavat taidot sekä tarvittavat henkilökohtaiset ja ammatilliset keinot,

ja

— työsuojelun vastuuhenkilöiksi nimettyjä työntekijöitä ja ulkopuolisia palveluja tai henkilöitä oltava riittävästi,

hoitaakseen suojelu- ja ehkäisytoimenpiteiden järjestämisen niin, että yrityksen tai laitoksen koko tai ne vaarat, joille työntekijät joutuvat alttiiksi ja näiden vaarojen jakautuminen yrityksen tai laitoksen eri osien kesken, tulevat otetuiksi huomioon."

5 Direktiivin 7 artiklan 8 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on vahvistettava 5 kohdassa tarkoitetut tarvittavat kyvyt ja taidot."

Kansallinen lainsäädäntö

6 Direktiivi on saatettu voimaan Italian oikeudessa 19.9.1994 annetulla decreto-legislativolla (asetus) nro 626 (GURI nro 265, 12.11.1994, lisäpainos nro 141, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna 19.3.1996 annetulla decreto-legislativolla nro 242 (GURI nro 104, 6.5.1996, lisäpainos nro 75, s. 5; jäljempänä decreto-legislativo).

7 Decreto-legislativon 4 §:n 1 momentissa säädetään seuraavasti:

"Työnantajan on, huomioon ottaen yrityksen tai tuotantolaitoksen toiminnan luonne, selvitettävä työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen kohdistuvat,

muun muassa työvälineiden valinnasta, käytetyistä kemiallisista aineista tai valmisteista sekä työpaikkojen varustelusta johtuvat vaarat, mukaan lukien vaarat, jotka kohdistuvat erityisille vaaroille altistuviin työntekijäryhmiin."

8 Decreto-legislativon 8 §:ssä, joka on otsikoitu "ennaltaehkäisevän toiminnan ja suojelun järjestäminen", säädetään seuraavaa:

"1. Jollei 10 §:ssä toisin säädetä, työnantajan on toteutettava ennaltaehkäisevän toiminnan ja suojelun järjestäminen yrityksessä tai tuotantoyksikössä, tai ostettava tämä palvelu yrityksen ulkopuolisilta henkilöiltä tai yrityksiltä.

2. Työnantajan on työsuojeluvaltuutettua kuultuaan nimettävä yksi tai useampi työntekijä, näiden joukossa myös asianmukaiset taidot ja kyvyt omaava vastuuhenkilö, huolehtimaan yrityksessä tai tuotantolaitoksessa 9 §:ssä mainituista tehtävistä.

3. Edellä 2 momentissa tarkoitettuja työntekijöitä on oltava riittävästi ja heillä on oltava tarvittavat kyvyt ja välineet sekä riittävästi aikaa heille annettujen tehtävien suorittamiseen. Heille ei saa aiheutua haittaa heille uskottujen tehtävien hoitamisesta.

4. Työnantaja voi 2 momentin säännösten sitä estämättä turvautua yrityksen ulkopuolisiin henkilöihin, joilla on tarvittava ammattitaito suojelu- tai ehkäisytoimenpiteen suorittamiseen.

5. Suojelun ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestäminen yrityksessä tai tuotantoyksikössä on kuitenkin pakollista seuraavissa tapauksissa: a) 17.5.1988 tehdyn tasavallan presidentin päätöksen nro 175, sellaisena kuin se on sittemmin muutettuna, 1 §:ssä tarkoitetuissa teollisuusyrityksissä, joilla on kyseisen päätöksen 4 ja 6 §:ssä säädetty ilmoitus- tai tiedonantovelvollisuus; b) lämpösähkövoimaloissa; c) ydinvoimaloissa ja -laboratorioissa; d) räjähdysaineita, ruutia ja ammuksia valmistavissa ja erikseen varastoivissa yrityksissä; e) yli 200 työntekijän teollisuusyrityksissä; f) yli 50 työntekijän kaivosteollisuusyrityksissä; g) yleisissä ja yksityisissä terveydenhoitolaitoksissa ja hoitoloissa.

6. Jos yrityksen tai tuotantoyksikön työntekijät eivät ole riittävän päteviä, työnantaja voi työsuojeluvaltuutettua kuultuaan 5 momentin säännösten sitä estämättä käyttää yrityksen ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä.

7. Ulkopuolisen palveluyrityksen on oltava asianmukainen palvelun ostavan yrityksen tai tuotantoyksikön ominaispiirteiden kannalta muun muassa palveluksessa olevan henkilöstön määrän osalta.

8. Ulkopuolisen palveluyrityksen toiminnasta vastuussa olevalla henkilöllä on oltava tarvittavat taidot ja kyvyt.

9. Työ- ja sosiaaliministeri voi yhdessä terveysministerin ja teollisuus-, kauppa- ja pienelinkeinoministerin kanssa tekemällään päätöksellä pysyvää neuvoa-antavaa komiteaa kuultuaan määrätä palvelujen hyväksymistä koskevia edellytyksiä, yksityiskohtaisia sääntöjä ja erityisiä menettelyjä sekä määrätä 3 ja 7 momentissa tarkoitettujen työntekijöiden vähimmäismäärästä.

10. Työnantaja ei vapaudu hänelle tällä alalla kuuluvasta vastuusta käyttäessään ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä.

11. Työnantajan on ilmoitettava työsuojeluviranomaisille ja alueellisesti toimivaltaisille paikallisille terveysviranomaisille sen henkilön nimi, joka on vastuussa yrityksen sisäisestä tai ulkopuolisesta suojelu- ja ehkäisytoiminnasta. Tähän ilmoitukseen on liitettävä tähän tehtävään nimitettyä henkilöä koskevat seuraavat selvitykset: a) todistus henkilön työkokemuksesta suojelu- ja ehkäisytoimintaan liittyvissä tehtävissä; b) todistus näiden tehtävien suorittamisajankohdasta; c) aikaisempi työkokemus."

Tosiseikat ja oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

9 Sen jälkeen, kun komissio oli varannut Italian tasavallalle tilaisuuden huomautustensa esittämiseen, se lähetti tälle jäsenvaltiolle EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan ensimmäisessä kohdassa (josta on tullut EY 226 artiklan ensimmäinen kohta) määrätyn menettelyn mukaisesti perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin noudattaakseen direktiiviin perustuvia velvoitteitaan kahden kuukauden kuluessa tämän lausunnon tiedoksisaannista. Koska Italian tasavalta ei vastannut tähän lausuntoon, komissio nosti nyt esillä olevan kanteen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

Ensimmäinen kanneperuste

10 Komission mukaan direktiivin 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa asetetaan työnantajalle velvollisuus selvittää kaikki työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen työpaikalla kohdistuvat vaarat. Tässä säännöksessä mainitut kolme vaaraa ovat ainoastaan esimerkkejä sellaisista yksittäisistä vaaroista, jotka on selvitettävä. Tästä syystä komissio on ensimmäisessä kanneperusteessaan väittänyt, että Italian täytäntöönpanosäännös, eli decreto-legislativon 4 §:n 1 momentti, jossa vaaditaan ainoastaan, että työnantaja selvittää vain nämä kolme vaaraa, on direktiivin vastainen.

11 Italian hallitus kiistää nämä väitteet todeten, että tämä kanneperuste on perusteeton. Ensinnäkin direktiivissä luetellut kolme vaaratyyppiä, jotka on otettu myös kansalliseen lainsäädäntöön, sisältävät todellisuudessa kaikki työpaikoilla esiintyvät vaaran aiheuttajat. Edelleen decreto-legislativon muissa säännöksissä ja muissa kansallisissa säännöksissä säädetään työnantajalle kuuluvista muista erityisistä vaarojen selvittämisvelvollisuuksista. Lopuksi codice civilen (Italian siviililaki) 2087 §:ssä säädetään työnantajan velvollisuudesta toteuttaa tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden fyysisen koskemattomuuden ja henkisen hyvinvoinnin suojelemiseksi, eikä tämän velvollisuuden noudattamista voida taata selvittämättä ensin kyseisiä vaaroja.

12 Aluksi on syytä todeta, että sekä tämän direktiivin, jota sen 15. perustelukappaleen mukaan sovelletaan kaikkiin vaaroihin, tavoitteesta että sen 6 artiklan 3 kohdan a alakohdasta ilmenee, että työnantajilla on velvollisuus selvittää kaikki vaarat työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.

13 Lisäksi on täsmennettävä, että niitä työssä esiintyviä vaaroja, jotka työnantajien on selvitettävä, ei voida määrittää lopullisesti yhdellä kertaa, vaan että ne ovat jatkuvassa kehitystilassa suhteessa muun muassa työolojen vaiheittaiseen kehitykseen ja työssä esiintyviä vaaroja koskeviin tieteellisiin tutkimuksiin.

14 Tästä seuraa, että decreto-legislativon 4 §:n 1 momentilla, jossa kylläkin säädetään työnantajan velvollisuudesta selvittää yksittäiset vaarat, mutta jossa tämä velvollisuus rajoitetaan koskemaan vain kolmentyyppistä, direktiivin 6 artiklan 3 kohdan a alakohdassa esimerkinomaisesti mainittua vaaraa, ei asianmukaisesti täytäntöönpanna tätä säännöstä.

15 Italian hallituksen väite, jonka mukaan decreto-legislativon muissa säännöksissä ja muissa kansallisissa säännöksissä säädettäisiin työnantajalle kuuluvista muista erityisistä vaarojen selvittämisvelvollisuuksista, on hylättävä, sillä jos direktiivissä säädettyä yleistä velvollisuutta selvittää työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä kohtaavat vaarat ei ole saatettu kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi, se ei ole korjattavissa toteuttamalla sellaisia erityistoimenpiteitä, jotka koskevat vain tiettyjä kyseisistä vaaroista.

16 Italian hallituksen esittämän codice civilen 2087 §:ään perustuvan väitteen osalta riittää, kun todetaan, että työnantajan yleinen velvollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden fyysisen koskemattomuuden ja henkisen hyvinvoinnin suojelemiseksi ei vastaa erityistä velvollisuutta selvittää kaikki työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta koskevat vaarat direktiivissä määrättyjä tarkoituksia varten ja siinä säädetyissä oikeudellisissa puitteissa.

17 Codice civilen 2087 § ei siis voi vapauttaa Italian tasavaltaa saattamasta asianmukaisesti voimaan kansallisessa oikeusjärjestyksessään direktiivin 6 artiklan 3 kohdan a alakohtaa.

18 Näin ollen direktiivin 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan rikkomiseen perustuva komission ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä.

Toinen kanneperuste

19 Toisessa kanneperusteessaan komissio väittää, että decreto-legislativon 8 §:n 6 momentti, jossa annetaan työnantajalle mahdollisuus valita, käyttääkö se ulkopuolista palveluyritystä, kun yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä, on selvästi direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa säädetyn pakottavan säännön vastainen.

20 Italian hallitus väittää, että decreto-legislativon 8 §:n 6 momentti, kun sitä luetaan yhdessä tämän pykälän muiden säännösten ja erityisesti sen 1 ja 5 momentin kanssa, on ymmärrettävä siten, että kun työnantaja ei ole riittävän pätevä järjestääkseen suojelu- ja ehkäisytoimenpiteitä yrityksessä, hänellä on velvollisuus palkata asianmukaisen pätevyyden omaavaa henkilöstöä tai käytettävä ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä.

21 Tältä osin on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että direktiivin saattaminen osaksi valtion sisäistä oikeutta ei vaadi välttämättä sen säännösten muodollista ja sanatarkkaa toistamista nimenomaisessa ja erityisessä lain tai asetuksen säännöksessä taikka hallinnollisessa määräyksessä, ja että yleinen oikeustila saattaa direktiivin sisällön huomioon ottaen olla tältä osin riittävä, mikäli sillä turvataan direktiivin täysimääräinen soveltaminen riittävän selvästi ja täsmällisesti (ks. muun muassa asia C-214/98, komissio v. Kreikka, tuomio 16.11.2000, Kok. 2000, s. I-9601, 49 kohta ja asia C-38/99, komissio v. Ranska, tuomio 7.12.2000, Kok. 2000, s. I-10941, 53 kohta).

22 Oikeusvarmuutta koskevan vaatimuksen täyttämiseksi on erityisen tärkeää, että yksityisten oikeudellinen asema on selvä ja täsmällinen, jotta heillä on mahdollisuus tuntea kaikki oikeutensa ja tarvittaessa mahdollisuus vedota niihin kansallisissa tuomioistuimissa (ks. asia C-236/95, komissio v. Kreikka, tuomio 19.9.1996, Kok. 1991, s. I-4459, 13 kohta).

23 Tältä osin on syytä muistuttaa, että direktiivin 7 artiklan 1 ja 3 kohdassa asetetaan työnantajalle velvollisuus järjestää työssä esiintyvien vaarojen ehkäisy- ja suojelutoimenpiteet yrityksessä, tai jos yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä, velvollisuus käyttää päteviä ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä.

24 Decreto-legislativon 8 §:n 6 momentin mukaan työnantajalla on kuitenkin oikeus, mutta ei velvollisuutta, käyttää yrityksen ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä, jos yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä.

25 Decreto-legislativon 8 artiklan 6 momenttia erikseen tarkasteltaessa voidaan havaita, ettei siinä säädetä, että työnantajalla olisi kaikissa olosuhteissa velvollisuus palkata asianmukaisen pätevyyden omaavaa henkilöstöä tai käytettävä ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä huolehtimaan tehtävistä, jotka liittyvät työssä esiintyvien vaarojen ehkäisy- ja suojelutoimenpiteisiin.

26 Näin ollen on vielä tutkittava, onko decreto-legislativon 8 §:n 6 momenttia, kun sitä luetaan yhdessä tämän säännöksen muiden momenttien kanssa ja erityisesti sen 1 ja 5 momentin kanssa, tästä huolimatta tulkittava siten kuin Italian hallitus esittää.

27 Vaikka onkin totta, että decreto-legislativon 8 §:n 1 momentissa säädetään periaatteesta, jonka mukaan työnantajan on järjestettävä suojelu- ja ehkäisytoimenpiteet yrityksessä tai käytettävä niiden suorittamisessa ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä, tässä säännöksessä viitataan 8 §:n muihin momentteihin tämän periaatteen käytännön soveltamisen osalta eikä sillä näytetä annettavan 6 momentille sen sanamuodosta ilmenevän merkityksen lisäksi muuta merkitystä.

28 Decreto-legislativon 8 §:n 1 momentista ei näin ollen ilmene selkeästi, että tämän säännöksen 6 momenttia on tulkittava siten, että sillä velvoitetaan työnantaja kaikissa olosuhteissa palkkaamaan tarvittavan pätevyyden omaavaa henkilöstöä taikka käyttämään yrityksen ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä, jos yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä.

29 Decreto-legislativon 8 §:n 5 momentissa, johon Italian hallitus on myös vedonnut, säädetään työnantajan velvollisuudesta tietyissä tyhjentävästi luetelluissa tapauksissa järjestää suojelu- ja ehkäisytoimenpiteet yrityksessä. Vaikka tätä säännöstä onkin tulkittava siten, että siinä velvoitetaan työnantaja kaikissa olosuhteissa järjestämään suojelu- ja ehkäisytoimenpiteet siinä mainituissa tapauksissa, siitä ei välttämättä ilmene, että työnantajalla olisi velvollisuus järjestää nämä toimenpiteet kaikissa muissakin, muun muassa decreto-legislativon 8 §:n 6 momentin soveltamisalaan kuuluvissa, tapauksissa.

30 Tämä tulkinta ei muutu, vaikka decreto-legislativon 8 §:n 6 momenttia luettaisiin tämän pykälän muiden säännösten valossa.

31 Näin ollen on syytä katsoa, että Italian hallituksen esittämä, decreto-legislativon 8 §:n 6 momenttia koskeva tulkinta, jonka mukaan työnantajalla olisi kaikissa olosuhteissa velvollisuus palkata asianmukaisen pätevyyden omaavaa henkilöstöä tai käytettävä yrityksen ulkopuolisia henkilöitä tai palveluyrityksiä, ei ilmene riittävän selvästi ja täsmällisesti tämän säännöksen sanamuodosta eikä sen oikeudellisesta yhteydestä.

32 Tästä seuraa, että komission toinen kanneperuste, joka perustuu direktiivin 7 artiklan 1 ja 3 kohdan rikkomiseen, on hyväksyttävä.

Kolmas kanneperuste

33 Kolmannessa kanneperusteessaan komissio väittää, että Italian tasavalta on rikkonut direktiivin 7 artiklan 5 ja 8 kohtaa, koska se ei ole antanut selviä ja yksityiskohtaisia säännöksiä niiden henkilöiden pätevyydestä, jotka ovat vastuussa työssä esiintyviin vaaroihin liittyvistä suojelu- ja ehkäisytehtävistä yrityksessä.

34 Italian hallitus väittää, että se on asettanut työnantajalle vastuun määrätä niistä perusteista, joiden nojalla voidaan arvioida sitä, ovatko kyseisten tehtävien hoitamiseen tarvittavat taidot ja kyvyt todellisuudessa olemassa. Lisäksi decreto-legislativon 8 §:n 9 momentissa säädetään, että asiasta vastaava ministeri vahvistaa työssä esiintyviin vaaroihin liittyvien suojelu- ja ehkäisytoimintojen hyväksymistä koskevat säännöt. Decreto-legislativon 8 §:n 11 momentissa säädetään lisäksi, että työnantajalla on velvollisuus toimittaa toimivaltaisille kansallisille viranomaisille kyseisistä toiminnoista vastaavia henkilöitä koskevat tiedot.

35 Tältä osin on todettava, että direktiivin 7 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vahvistettava ne kyvyt ja taidot, jotka 5 kohdassa tarkoitetuilla sel-

laisilla ulkopuolisilla avustavilla palveluyrityksillä tai henkilöillä, jotka huolehtivat työssä esiintyviin vaaroihin liittyvistä suojelu- ja ehkäisytehtävistä yrityksessä, on oltava.

36 Tämän velvollisuuden noudattaminen edellyttää sitä, että jäsenvaltiot antavat sellaisia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, jotka täyttävät direktiivissä asetetut edellytykset ja jotka saatetaan asianmukaisin tavoin asianomaisten yritysten tietoon, jotta nämä voivat saada tiedon tätä alaa koskevista velvollisuuksistaan ja jotta toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat valvoa näiden toimenpiteiden noudattamista.

37 Italian tasavallan omaksumalla ratkaisulla sen asettaessa työnantajalle vastuun määrätä suojelu- ja ehkäisytehtävien hoitamiseen tarvittavista kyvyistä ja taidoista, ei selvästikään täytetä direktiivin 7 artiklan 5 ja 8 kohdassa asetettuja vaatimuksia.

38 Decreto-legislativon 8 §:n 9 momentin osalta, jossa säädetään kansallisten viranomaisten mahdollisuudesta toteuttaa työssä esiintyviin vaaroihin liittyviä suojelu- ja ehkäisytoimenpiteitä, on todettava, että kyseinen säännös ei ole pakottava ja että Italian hallitus ei ole esittänyt yhtään sellaista seikkaa, joka osoittaisi kansallisten viranomaisten käyttäneen tätä mahdollisuutta.

39 Decreto-legislativon 8 §:n 11 momentin osalta riittää lopuksi kun todetaan, ettei tässä säännöksessä säädetä niiden henkilöiden kyvyistä ja taidoista, jotka ovat vastuussa työssä esiintyviin vaaroihin liittyvistä suojelu- ja ehkäisytehtävistä, vaan siinä säädetään, että työnantajan on ilmoitettava toimivaltaisille kansallisille viranomaisille näitä henkilöitä koskevat tiedot.

40 Tästä seuraa, että komission kolmas kanneperuste, joka perustuu direktiivin 7 artiklan 5 ja 8 kohdan rikkomiseen, on sekin hyväksyttävä.

41 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen on syytä todeta, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 7 artiklan 3, 5 ja 8 kohdan mukaisia velvoitteitaan,

— koska se on jättänyt säätämättä, että työnantajan on selvitettävä kaikki työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen työpaikalla kohdistuvat vaarat,

— koska se on jättänyt työnantajan päätettäväksi, käyttääkö se ulkopuolisia suojelu- ja ehkäisypalveluja, kun yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä, ja

— koska se ei ole määrittänyt niitä kykyjä ja taitoja, joita työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen liittyvistä työsuojelu- ja ehkäisytoiminnoista vastaavilta henkilöiltä vaaditaan.

Oikeudenkäyntikulut

42 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Italian tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Italian tasavalta ei ole noudattanut toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annetun direktiivin 89/391/ETY 6 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 7 artiklan 3, 5 ja 8 kohdan mukaisia velvoitteitaan,**

— **koska se on jättänyt säätämättä, että työnantajan on selvitettävä kaikki työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen työpaikalla kohdistuvat vaarat,**

— koska se on jättänyt työnantajan päätettäväksi, käyttääkö se ulkopuolisia suojelu- ja ehkäisypalveluja, kun yrityksessä ei ole siihen pätevää henkilöstöä, ja

— koska se ei ole määrittänyt niitä kykyjä ja taitoja, joita työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen liittyvistä työsuojelu- ja ehkäisytoiminnoista vastaavilta henkilöiltä vaaditaan.

2) Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

von Bahr Edward La Pergola

Sevón Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä marraskuuta 2001.

R. Grass P. Jann

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja